

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Ügyszám: **Vj-33/2006/19.**

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Tiszta Termékek Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (Budapest) eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalma miatt indult eljárás során, tárgyaláson kívül, meghozta az alábbi

határozatát

A Versenytanács megállapítja, hogy az eljárás alá vont, a közreműködésével forgalomba hozott Neways termékekről az internetes honlapján, az általa forgalmazott termékkatalógusban, illetve terjesztett szórólapon a fogyasztók megtévesztésére alkalmas tájékoztatást adott.

A Versenytanács a jogsértés további folytatását e határozat közlésétől megtiltja.

A Versenytanács kötelezi az eljárás alá vontat helyreigazító nyilatkozat közzétételére az internetes honlapján e határozat közlésétől számított harminc napon belül, amelyben jól látható módon és egyszerűen megtalálható helyen, a termékek pontos megjelölése mellett tájékoztatja a fogyasztókat arról, hogy

- megtévesztő módon állította egyes termékeiről azt, hogy azok gyógyhatással, illetve egészségmegőrző hatással rendelkeznek; illetve
- a termékei nem rendelkeznek magyarországi forgalomba hozatali engedéllyel, vagy azt helyettesítő igazolással.

E határozat bírósági felülvizsgálata annak közlésétől számított harminc napon belül a versenytanácsnál benyújtandó vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel kérhető.

Indokolás

I.

Az eljárás indítása

- 1) Az eljárás tárgya az eljárás alá vont Tiszta Termékek Kereskedelmi és Szolgáltató (a továbbiakban: Tiszta Termékek) Kft-nek a Neways termékek reklámozása és népszerűsítése során kifejtett magatartása.
- 2) Az eljárás megindítását az a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) tudomására jutott azon körülmény indokolta, hogy a Tiszta Termékek Kft. az általa kiadott Termékkatalógusában, a „Neways Tájékoztató” CD-n, illetve a Társaság internetes honlapján (www.tisztatermekek.hu) valószínűsíthetően olyan tájékoztatást adott a termékeiről, amely alkalmas lehetett a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására, ezáltal sérthette a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) III. fejezetében foglalt rendelkezéseket. Az eljárás megindítására 2006. március 13-án került sor.

II.

Az eljárás alá vont vállalkozás

- 3) A vállalkozás főtevékenysége korábban illatszer kiskereskedelem volt, jelenleg ügyletviteli tanácsadással foglalkozik. A Kft-t 5 magánszemély alapította 2005. év júliusában. A Kft. jegyzett tőkéje 3 millió forint.
- 4) A Kft. a világ egyik legnagyobb saját gyárral rendelkező network marketing vállalkozásának, az amerikai Neways cég németországi leányvállalatának független tanácsadója. Az anyacégnek, az eljárás alá vont tájékoztatása szerint, a világon mintegy egy millió partnere van, éves forgalma eléri az 1 milliárd dollárt. A Neways GmbH. és a Tiszta Termékek Kft. között megkötött szerződést az eljárás alá vont nem nyújtotta be a GVH-hoz.
- 5) Az anyacég a forgalmazást Magyarországon a Tiszta Termékek Kft. közreműködésével végzi oly módon, hogy a Kft. weboldalán található információk alapján a fogyasztók regisztrálhatják magukat, amely után a Kft. díjazást kap, majd ezt követően online rendelhetnek saját, ill. családi használatra a felsorolt termékek közül.
- 6) A Neways hálózat építési rendszer dinamikus fejlődését mutatja Magyarországon, hogy 2005. novemberében (a hazai forgalmazás beindulását követően) még egy hónap alatt a független tanácsadók 300 db készítményt vásároltak, 1,3 millió forint értékében, addig 2006. márciusában már ez a mennyiség 4.300 db volt, 19 millió forint értékben.

III.

A kifogásolt magatartással kapcsolatos tényállás

- 7) A versenyfelügyeleti eljárás tárgyát képező termékismertető kiadványt (termékkatalógus) 2006. januárja óta használja az eljárás alá vont vállalkozás. A katalógushoz a Neways termékek iránt érdeklődő személyek 1.000 forintos áron tudnak hozzájutni a Kft. által szervezett rendezvényeken és a Társaság honlapján keresztül.
- 8) A 4. oldalon tájékoztatás található arra vonatkozóan, hogy milyen termékválasztékot kínál a Neways cég és melyek azok az összetevők, amelyek felhasználását mellőzi a készítmények előállítása során.
- 9) Az eljárásban vizsgált étrend-kiegészítők, kozmetikumok, illóolajok, mosó- és tisztítószeres és motorápolási szerek termékenkénti részletes ismertetését és azok hatóanyagaira, alkalmazásukra, kedvező-, gyógyító hatásaira vonatkozó megállapítások a „Termékkatalógus” 8.-111. oldalain szerepelnek.
- 10) A kiadvány 112.-113. oldalán a Neways hálózatépítési rendszer által nyújtott üzleti lehetőségek rövid kifejtése található.
- 11) A katalógus hátoldalán apró színes fényképek felett keretbe foglalva a „NEWAYS” embléma, alatta a „Független Neways Partner” felirat és a Kft. honlapjának címe szerepel.
- 12) Az eljárás alá vont írásos nyilatkozata szerint internetes honlapja (www.tisztatermekek.hu) a Neways GmbH. weboldalának magyar nyelvű fordítása. A fordítást a Kft. munkatársai végezték. A honlap bal felső sarkában a „Neways” levédetett ábrás védjegye, jobb oldalon pedig a Kft. neve alatt a „független Neways tanácsadó” felirat szerepel.
- 13) A „Főoldal” menüpontra kattintva a Neways cég megalapításának előzményei, a vállalkozás jelenlegi helyzetének ismertetése, a network marketingben rejlő üzleti lehetőségekről és az emberi szervezet száma az ásványi anyagok és vitaminok szerepének fontosságáról szóló tájékoztatás, továbbá a pittsburgi egyetem kozmetikai termékkel kapcsolatos kutatási eredményeiről és a Neways babaápolási termékek „Ökustest” újságban elért minősítéséről szóló egy mondatos információ található.
- 14) Az oldal jobb szélén a Tiszta Termékek Kft. előadásának időpontja és helyszíne látható. Alatta a „Mindennapi mérgeink a fürdőszobában” felírra kattintva a „Veszélyes összetevők a testápolószerekben” megjelölésű szórólappal azonos tartalmú tájékoztatás olvasható arra vonatkozóan, hogy a forgalomban kapható egyes kozmetikai készítmények milyen az emberi szervezet számára mérgező anyagokat tartalmaznak.
- 15) A „Károsanyagmentes termékek” ablakra kattintva a „Termékek” menüpont érhető el. A „Termékeinket itt rendelheti” felírra rákattintva regisztrálhatnak az értékesítési rendszerhez újonnan csatlakozni szándékozók, illetve a regisztrált tagok jelentkezhetnek be a webáruházba.
- 16) A „Termékek” menüpontban található termékkategóriák szerinti bontásban az eljárásban érintett termékek fényképei, ismertetései, alkalmazási javaslatokai és a

készítmények emberi egészségre gyakorolt hatásaira vonatkozó megállapítások. Az „Áruház” menüpontban a bevezető rész alatt az egyes termékkategóriák megnevezése látható, melyekre kattintva választhatjuk ki a megvásárolni szándékozott készítményt. Az érintett termék nevére klikkelve a készítmény rövid ismertetése, alkalmazási javaslata, angol nyelven összetevői és az emberi egészségre gyakorolt hatásaira vonatkozó megállapítások láthatók.

- 17) Az eljárás alá vont, a fentebb említett termékkatalóguson és az internetes honlapon szereplő tájékoztatáson kívül szórólapon is felhívja a fogyasztók figyelmét arra, hogy a kereskedelmi hálózatban kapható testápolószerek olyan káros összetevőket tartalmaznak, mely anyagok egészségkárosító hatásúak az emberi szervezet számára.
- 18) A szórólap első oldalán a 3 mm-es betűnagyságú „Veszélyes összetevők a testápolószerekben” felirat mellett a „Neways” levédett ábrás emblémája látható. Az embléma alatt apró betűkkel a Tiszta Termékek Kft. neve, honlapjának címe és a „Független Neways Partner” felirat szerepel. A szórólap címében szereplő megállapítás megalapozottságát az eljárás alá vont egy amerikai tanulmányra alapozza, melyben az OSHA hivatala (Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség) egy olyan kutatást végzett, melynek során 2983 kozmetikumban található kémiai anyagot vizsgáltak meg, melyből 884 mérgezőnek bizonyult. A szórólapon szereplő állítások szerint az egészségkárosító anyagok a mai napig alkotói a hivatal által vizsgált kozmetikumoknak. Ezzel szemben a Neways termékek egyike sem tartalmazza a szórólap 2-5. oldalán részletesen felsorolt káros kémiai anyagokat. A szórólap 6. oldalán néhány példa található arra, hogy az egyes kozmetikai készítményekben milyen káros hatású összetevők fordulnak elő
- 19) Az eljárás alá vont Tiszta Termékek Kft.-nek a Neways termékek reklámozása és népszerűsítése során közzétett tájékoztatásai, a fentebb említett szórólapon túlmenően, az alábbiak szerint képezték a versenyfelügyeleti eljárás tárgyát:
- a) A Társaság Termékkatalógusában (a továbbiakban: katalógus), illetve internetes honlapján szereplő *egyes érend-kiegészítő termékekkel kapcsolatban gyógyhatásra utaló tulajdonságot tüntetett fel.*
- i) Az **Anatomix** gyulladáscsökkentő tablettá összetevői együttesen fejtik ki hatásukat a szervezet gyulladásainak legyőzésében.
- ii) A **Cascading Revenol** új generációs antioxidáns táplálékkiegészítő 23 antioxidánst tartalmaz, melyek speciális, ún. lépcsőzetes hatással érik el az eredményeket, legyőzik a szabadgyököket; készítmény javítja a vérkeringést és az erek egészségét; olyan esszenciális tápanyagokat tartalmaz, melyek fontosak a szervezet egészségének megőrzéséhez; -hozzájárul az általános jó közérzethez. Bár a termék főbb alkotóelemei a katalógusban és a honlapon is fel vannak tüntetve, de nincs részletezve, hogy mit takar a készítményben található „kiváló hatású 23 antioxidáns” kitétel.
- iii) A **Cetyl Mobility** táplálékkiegészítő az ízületek egészségének megőrzésére szolgál, segít az ízületi problémák esetén; hozzájárul a kóros ízületi elváltozások megelőzéséhez, leküzdéséhez; létfontosságú ásványokat, zsírsavakat és II. típusú kollagént tartalmaz.

- iv) Az **Echinacea Formula** immunrendszer erősítő készítmény, amely erősíti az immunrendszert és a légzőszerveket; segíti az emésztési funkciók egészséges működését; aktivizálja a vérkeringést, és védi az érrendszert.
- v) Az **Emperor's Formula** táplálékkiegészítő és közérzetjavító a kínai orvostudomány szerint a formulában megtalálható gyógynövények erősítik a chi-t, pártolják a jangot és táplálják a jint; javítja a szervezet tápanyag-ellátását; használatával a bőr, haj, szempillák és körmök energiával telítődnek, és egészségesebbé válnak.
- vi) A **Glucosamine Plus** porcképződést segítő kapszula elősegíti a porszövet újraképződését; segítséget nyújt a fájdalmak jelentkezésekor; a károsodott ízületek gyógyulását segíti.
- vii) Az **Ingenious** szellemi aktivitás növelésére szolgáló készítmény Ginkgo Biloba és a Centella Asiatica nevű tradicionális kínai gyógynövények értékes kivonatát tartalmazza; javítja a vérkeringést; aktivizálja a szervezet rejtett szellemi és testi energiáit
- viii) A **Life Enhancer** az ellenállóképesség és az életerő növelésére szolgál, Radix Polygoni Multiflori nevű japán gyógynövényt tartalmaz, mely növényt a gyógyászati hagyomány az endokrin rendszer ápolására használja fel; erősíti a szervezet ellenálló képességét; a szervezet fiatalságának megőrzéséhez járul hozzá a jin és a jang összehangolásával; használatával a szervezet egyensúlya helyreáll.
- ix) A **Milk Thistle (Protectiver)** táplálékkiegészítő a májvédelmére szolgál, hatékony növényi anyagok és vitaminok kombinációjából áll, melyek védik és erősítik a májfunkciót.
- x) Az **OMEGA 3 EPA** sejtkepződést segítő készítmény, amely elősegíti a sejtfal képződését, valamint szabályozza a vérkeringést.
- xi) Az **Orache B-vitamin komplex** rendkívül sok vitamint és ásványianyagot tartalmaz; pozitív hatást gyakorol a Szív- és érrendszer működésére; a nyirokrendszer szabályozásával elősegíti a méregtelenítési folyamatot; kedvezően befolyásolja a szervezet homocisztein-szintjét; tökéletes A, C, B1, B2, B3, B5, B6, B12, D, E, H-vitamin, valamint króm-, réz-, szelén-, cink-, magnézium-, káliumforrás. Nincs feltüntetve, hogy a benne lévő vitaminok a napi szükséglet mekkora részét fedezik.
- xii) A **ParaFree** táplálékkiegészítő a paraziták leküzdésére, segítségével az izomszövetekben, emésztőszervekben, vérkeringésben és a létfontosságú szervekben élősködő paraziták legyengülnek, majd elpusztulnak.
- xiii) A **ProMass** hormonszabályozó, immunerősítő, sejtépítő szer, testsúlyszabályozó, optimális támogatást biztosít a szervezet számára a fogyókúra esetén.
- b) Az eljárás alá vont által működtetett weboldalon egyik terméke mellett sincs feltüntetve az, hogy az rendelkezik-e Magyarországon vagy az Európai Közösség bármelyik országában forgalombahozatali engedéllyel.
- c) A Neways termékek csomagolásán magyar nyelvű pótcímke, tájékoztatás nem található.

IV.

Az érintett piac

- 20) Jelen eljárásban az érintett termékpiac, a különféle élelmiszerek, étrend-kiegészítők, kozmetikai készítmények, illóolajok és az azt helyettesítő az emberi egészségre, közérzetre pozitív hatással bíró valamennyi termék.
- 21) A helyettesítő termékek forgalmazási csatornái eltérőek. Míg a vény nélkül illetve vényre beszerezhető gyógyszerek és gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítmények csak patikában kaphatóak, addig a többi termékekhez a kiskereskedelmi egységekben, hipermarketekben, gyógynövény szaküzletekben, ún. „bio” boltokban, drogériákban és az érintett piacon egyre nagyobb számban megjelenő hálózati értékesítést végző vállalkozásoknál hozzá lehet jutni
- 22) Földrajzi piacnak az ország egész területe tekinthető, mivel az eljárásban érintett élelmiszerek, étrend-kiegészítők, kozmetikumok, illóolajok és az azokat helyettesítő termékek hazánk egész területén megtalálhatóak ill. potenciálisan jelen lehetnek a kiskereskedelmi egységekben, hipermarketekben, gyógyszertárakban, a gyógynövény- illetve „bio”-termékeket értékesítő üzletekben illetve az e termékek MLM rendszerben történő értékesítésével foglalkozó vállalkozások értékesítőin keresztül.

V.

Az eljárás alá vont vállalkozás álláspontja

- 23) Tevékenysége kizárólag arra korlátozódik, hogy a németországi forgalmazó által nyújtott terméktájékoztatókat magyar nyelven közvetítse a magyar érdeklődők számára, azonban a Neways termékek forgalmazásában nem vesz részt, piacfelmérés keretében kizárólag a termékek ismertetésével és a hálózat építésével foglalkozik a Neways magyarországi cégalapítását megelőzően.
- 24) 14) A Neways egyes termékek gyógyhatását mind az amerikai gyártó, mind a Neways GmbH. igazolni tudja. A Neways németországi cég alapításakor a termékek forgalmazásához szükséges bevizsgálások megtörténtek és az engedélyek beszerzésre kerültek.
- 25) A termékkatalógusban szereplő termékek Angliában, illetve Németországban rendelkeznek a szükséges forgalmazási engedéllyel az előírt bevizsgálásokat követően. Tekintettel arra, hogy a Neways termékek kizárólag Németországból, a Neways GmbH. cégtől kerülnek Magyarországra behozatalra, azaz EU országból közvetlenül egy másik Európai Unió országba történik az értékesítés, ezért a termékek Magyarországon nem rendelkeznek nyilvántartásba vételi dokumentumokkal és engedélyekkel. Tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont és a Neways GmbH. közötti szerződéses kapcsolat kizárólag a hálózat kiépítésére és nem a termék az eljárás alá vont által Magyarországon történő forgalmazásra jött létre, az eljárás alá vontnak nem volt szükséges a termék forgalomba-hozatali engedélyét és minőségtanúsítványait bekérni.

- 26) Az eljárás alá vont szerint a Közösségen belüli szabad árumozgásnak a Római Szerződésben is rögzített szabályai alapján magyarországi fogyasztók korlátozásoktól mentesen vásárolhatnak közvetlenül egy másik közösségi tagállamban működő cégtől, olyan terméket, amely a forgalmazó cég székhelye, illetve működése szerinti tagállam szabályainak megfelelően forgalomba-hozatali engedéllyel rendelkezik.
- 27) Hivatkozik az Európai Bíróság ítéleteiben megfogalmazott közösségi joggyakorlatra amely a közösségen belüli korlátozásoktól mentes szabad árumozgás, mint a négy alapvető szabadság biztosításán túlmenően kimunkálta a tagállamok közötti kölcsönös elismerés és a nemzeti szabályozások egyenértékűségének elvét. Ennek értelmében az egyik tagállam által valamely áru értékesítésére megállapított szabályait a többi tagállamnak, és így annak hatóságainak és állami szerveinek is el kell ismernie. A nemzeti szabályozások kölcsönös elismeréséből következik egyebek között, hogy "nincs elfogadható indok arra, hogy az egyik államban jogszerűen előállított és forgalomba hozott termékeket (az adott jogesetben konkrétan alkoholtartalmú italokat) miért ne lehetne egy másik tagállam piacára bevezetni" (120/78. sz. Rewe Zentral AG v. Bundesmonopolverwaltung für Brantwein ügy).
- 28) A fentiekben előadott elvnek megfelelően döntött az Európai Bíróság (C-293/93.) a Barbara Houtwipper elleni ügyben, amelyben a bíróság a fogyasztóvédelmi és az áruk szabad áramlása érdekei közötti egyensúlyt egyértelműen az utóbbi javára döntötte el. Az ügyben, amely konkrétan a nemesfém ékszerek tagállami fémjelzési szabályaival kapcsolatosan indult, a bíróság megállapította, hogy ha a fogadó ország saját hatóságának fémjelzését követeli meg, akkor sem lehet megtiltani a másik tagállam független hatósága által minősített ékszerek forgalmazását.

VI.

Szakértői vélemények

- 29) Az eljárásban érintett vállalkozás „Termékkatalógus”-ában, a „Veszélyes összetevők a testápolószerekben” című szórólapján, illetve a Társaság internetes honlapján szereplő megállapítások szakmai megalapozottságának értékelésére a vizsgálat az Országos Gyógyszerészeti Intézetet és az Országos Élelmezéstudományi Intézetet kérte fel.

Országos Gyógyszerészeti Intézet (OGYI) szakvéleménye

- 30) Az internetes honlapon megjelentetett tájékoztatás szövege tartalmilag megegyezik a vizsgált termékismertető füzetével.
- 31) A termékkatalógusban szereplő termékek nagy részével kapcsolatban olyan hatásokat fogalmaznak meg, amelyek a táplálék kiegészítő kategóriába sorolt termékek esetében elfogadhatóak.
- 32) Van néhány olyan készítmény, amely esetében a megjelölt hatás pontatlan, tudományosan nem igazolt, illetve felmerül, hogy azokat csak gyógyszerként vagy gyógyhatású terméként történt engedélyeztetést követően lehetne forgalomba hozni. Az OGYI-hoz azonban egyik termékkel kapcsolatban sem érkezett nyilvántartásba vétel iránti kérelem. Így ezekről a készítményekről nem rendelkeznek több

információval, mint amennyi a termékkatalógusból megismerhető. A szakvélemény hangsúlyozza, hogy a termék pontos mennyiségi összetételének ismerete elengedhetetlen a minősítéséhez, az élelmiszerekben található, a napi bevitelre ajánlott mennyiségnél magasabb vitamin- és ásványanyag tartalom esetében azok már nem tartoznak a táplálék-kiegészítő kategóriába, s csak gyógyszerként lennének engedélyezhetőek, pl. Ardiol 30 tbl. (vitaminkomplex Q-10 koenzimmel), Orachel (B-vitamin komplex), stb. esetében.

33) A gyógyhatásra történő utalást kifogásolták az Anatomix 45 tbl. (gyulladáscsökkentő tabletta) esetében az "Összetevői együttesen fejtik ki hatásukat a szervezet gyulladásának legyőzésében.", a Glucosamine Plus 90 tbl. (porcszövetképződést segítő kapszula) esetében az "Elősegítik a porcszövet újraképződését és növekedését. Erősítik az ízületeket és a szöveteket.", illetve a Milk Thistle Formula 50 tbl. (Protectiver- táplálékkiegészítő a máj védelmére) esetében a "Védik és erősítik a májfunkciókat. Elősegítik a máj funkcióinak egészséges működését." tájékoztató szövegeknél.

34) Ezen túlmenően a tájékoztató anyagban egyes esetekben zavaros, tudományosan nem definiálható hatásokat fogalmaznak meg, amelyek mai tudásunk szerint nem bizonyítottak, pl.:

a) az Emperor' s Formula 240 tbl. (táplálék-kiegészítő és közérzetjavító tabletta) esetében: "Használatával a bőre, haja, szempillái és körmei energiával telítődnek és egészségesebbé válnak."

35) a Life Enhancer 200 tbl. (az ellenálló képesség és az életerő növelésére) esetében: "Erősítik a szervezet ellenálló képességét. Használatával a szervezet egyensúlya helyreáll."

36) Összefoglalóan megállapítható, hogy az eljárás alá vont vállalkozás által terjesztett készítmények termékleírásai azt sugallják, hogy a Neways termékek – melyek a cég állításai szerint biztonságosak, egészségesek, nincs rákkeltő hatásuk – képesek a szervezet működését segíteni, megőrizni az egészséget, egyes esetekben helyreállítani az egészséges állapotot.

37) A vizsgált termékleírások általában nem lépnek túl a táplálék-kiegészítőktől elvárható hatásokon, azonban mivel az összetevők mennyiségéről és minőségéről nem rendelkezünk információval, nem tudunk biztonsággal véleményt nyilvánítani a termékek kategória besorolásáról.

38) Néhány esetben a megfogalmazás gyógyító hatásra is utal, ugyanakkor a megfelelő engedélyeztetési eljárást, az OGYI-nál, mint illetékes hatóságnál nem kezdeményezték. Természetesen, az hogy a vizsgált készítmények megfelelnek-e vagy sem a gyógyszerként vagy tradicionális növényi gyógyszerkészítményként történő törzskönyveztetés szigorú követelményeinek, az kizárólag a megfelelő dokumentáció benyújtása után, a részletes értékelés során derülne csak ki.

Az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (OÉTI) szakvéleménye

39) Az étrend-kiegészítő készítményekről szóló 37/2004. (IV.26.) ESZCSM, valamint a kozmetikai termékek biztonságosságáról, gyártási, forgalmazási feltételeiről szóló, 40/2001 (XI.23.) EÜM és a módosító 5/2004 (II.16.) EÜM rendeletek forgalomba hozatal előtti bejelentési kötelezettséget írnak elő. A rendelkezésükre bocsátott

reklámanyagban és a www.neways.hu (www.tisztatermek.hu-val azonos) honlapon szereplő készítményeket Intézetünknel nem jelentették be, nyilvántartásukban nem szerepelnek.

- 40) A reklámanyagból nem deríthető ki sem az étrend-kiegészítő készítmények, sem a kozmetikumok pontos összetétele, így az ígért hatások szakmai megítélése nem lehetséges.
- 41) Az élelmiszerek jelöléséről szóló, többször módosított 19/2004. (II.26.) FVM-ESZCSM-GKM együttes rendelet, valamint a fent említett étrend-kiegészítő készítményekre és kozmetikumokra vonatkozó rendeletek értelmében a termékek megjelenítése és reklámozása során tilos a termékeknek betegséget megelőző, gyógyító vagy kezelésre vonatkozó tulajdonságára utalni. A reklámanyag a fenti rendeletek előírásaiba ütközik.
- 42) Kozmetikumokban súlyos mérgezést, biológiai elváltozásokat, daganatot okozó anyag a világszerte érvényes egészségügyi szabályozás értelmében legálisan nem fordulhat elő.

VII.

Jogi háttér

- 43) A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 8.§-a (1) bekezdésének első mondata szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. Ugyanezen cikk (2) bekezdésének a) pontja értelmében a fogyasztók megtévesztésének minősül, ha az áru ára, lényeges tulajdonsága - így különösen összetétele, használata, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, származási helye, beszerzési forrása vagy módja - tekintetében valótlan tény vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas árjelzővel látják el, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak. Ugyanezen törvényhely b) pontja szerint a fogyasztók megtévesztésének minősül az is, ha elhallgatják azt, hogy az áru nem felel meg a jogszabályi előírásoknak vagy az áruval szemben támasztott szokásos követelményeknek, továbbá, hogy annak felhasználása a szokásostól lényegesen eltérő feltételek megvalósítását igényli.
- 44) A Tpv. 9. §-a szerint a használt kifejezéseknek a mindennapi életben, illetőleg a szakmában elfogadott általános jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.
- 45) A gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású anyagok és készítmények nyilvántartásáról és forgalomba hozataláról szóló 10/1987. (VIII.19.) EüM rendelet 2. §-a értelmében gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítmény az a természetes eredetű anyagot tartalmazó készítmény, amely kedvező biológiai hatással rendelkezik, orvosi előírás nélkül is alkalmazható és amely előírászerű használat esetén egészségi ártalmat nem okoz. Új készítmény a rendelet 6. §-a szerint akkor hozható forgalomba, ha azt az OGYI nyilvántartásba vette és a forgalomba hozatalát engedélyezte. Az OGYI által engedélyezett készítmény a jogszabály 13. §-ának (2) bekezdése

értelmében csak gyógyszerárban forgalmazható, az ettől eltérő forgalmazás lehetőségét az OGYI határozza meg a forgalombahozatali engedélyben. A 18. § szerint a rendelet hatálya a külföldön előállított termékekre is kiterjed.

46) A 37/2004. (IV.26.) ESzCsM sz. rendelet 6. § (2) bekezdése szerint az étrend-kiegészítő jelölése, megjelenítése és reklámozása során tilos a termékek betegség megelőző vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni. A 10. § (1) bekezdése szerint az étrend-kiegészítők hatékony ellenőrzése érdekében legkésőbb a termék első forgalomba hozatalakor a gyártó vagy az importőr köteles bejelenteni a készítményt a Fodor József Országos Közegészségügyi Központ Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézetéhez (OÉTI). A (3) bekezdés szerint ha a termék az Európai Gazdasági Térség valamely tagállamában már forgalomban van, a gyártónak vagy az importőrnek az első bejelentéskor megadott információkat magyar vagy angol nyelven kell benyújtania az OÉTI-nek, és meg kell neveznie azt az intézményt, amelyhez az első bejelentést tették.

47) A gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény (Grt.) A törvény 2.§-ának g) pontja értelmében gazdasági reklám minden olyan tájékoztatás, amely termék, szolgáltatás, ingatlan, jog és kötelezettség (a továbbiakban: áru) értékesítését vagy más módon történő igénybevétele és a vállalkozás nevének, megjelölésének, tevékenységének népszerűsítését, továbbá áru vagy árujelző megismertetését mozdítja elő (a továbbiakban: reklám). A Grt. 2. § n.) pontja alapján megtévesztő minden olyan reklám, amely bármi módon megtéveszti illetve megtévesztheti azokat a személyeket akik felé irányul és ezzel befolyásolja magatartásukat vagy a reklámozóval azonos tevékenységet végző vállalkozás jogait sérti. A 7. §-ban foglaltak alapján, tilos közzé tenni megtévesztő reklámot. A reklám megtévesztő jellegének megállapításakor a 7. §. (2) bekezdés a.) pontja értelmében figyelembe kell venni azokat a tájékoztatásokat, amelyek az áru általános jellemzőire vonatkoznak. Ilyennek minősül a (3) bekezdés szerint a termék származási helyére, eredetére, előállításához felhasznált összetevőire, egészségre gyakorolt hatására adott célra való alkalmasságára, a használatától várható eredményre vonatkozó tájékoztatások. A megtévesztő reklám közzétételéért - a 14. § (3) bekezdése alapján - a reklámozó a felelős.

VIII.

A Versenytanács álláspontja

48) A 19) a) pontjában leírt készítményekkel kapcsolatosan az ott idézett tájékoztató szövegek egyértelműen gyógyhatásra vagy betegségmegelőző hatásra utalnak. A 10/1987. (VIII.19.) EüM rendelet 6. §-a szerint gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítmény csak akkor hozható forgalomba, ha azt az OGYI nyilvántartásba vette és a forgalomba hozatalát engedélyezte. Az OGYI szakértői véleménye szerint az eljárás alá vont egyik terméke sem rendelkezik gyógyhatású készítmények magyarországi forgalomba hozatalához szükséges OGYI engedéllyel, illetve azokat az OGYI nyilvántartásba nem vette, hozzá ilyen kérelemmel sem az eljárás alá vont, sem pedig annak anyavállalata nem fordult. Következésképpen az eljárás alá vont vizsgált termékei kizárólag táplálék-, illetve étrend-kiegészítő termékeként hozhatók forgalomba.

- 49) A 37/2004. (IV.26.) ESzCsM sz. rendelet 6. § (2) bekezdése szerint az étrend-kiegészítő jelölése, megjelenítése és reklámozása során tilos a terméknek betegséget megelőző vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni. Az eljárás alá vont a fentiek szerint az étrend-kiegészítőknek minősülő termékeinek gyógy-, illetve betegségmegelőző hatást tulajdonított a termékkatalógusában, illetve az internetes honlapján adott tájékoztatóiban. A szakértői vélemények alapján megállapítható, hogy az eljárás alá vont 19) a) pontban felsorolt termékeinek forgalmazása nem felel meg a fent leírt jogszabályi követelményeknek, mert nem minősülnek gyógyhatású készítményeknek, ellenben ilyen hatásokra utaló tájékoztatást nyújtott. Az eljárás alá vont tájékoztatása során e körülményt a fogyasztók elől elhallgatta, ezért e magatartás a Tpv. 8. § (2) bekezdés b) pontja szerint alkalmas a fogyasztók megtévesztésére.
- 50) Nem minősül fogyasztó megtévesztésének önmagában az a körülmény, hogy az eljárás a tájékoztató anyagaiban nem tüntette fel, hogy a termékei rendelkeznek forgalomba hozatali engedéllyel, *feltéve*, hogy ezen engedélyekkel az eljárás alá vont vagy a gyártó valóban rendelkezik. Ha azonban a versenyfelügyeleti eljárás során az engedélyek meglétére vonatkozóban megalapozott kétely merül fel, az eljárás alá vont köteles hitelt érdemlően azok meglétét a GVH felé igazolni. Az engedély nélkül forgalomba hozatal viszont már az áru – Tpv. 8. § (2) bekezdése a) pontja szerinti – lényeges tulajdonságának minősül, amelyről a fogyasztót tájékoztatni kell. Az eljárás alá vont szerint a termékei rendelkeznek németországi forgalomba hozatali engedéllyel, ennek meglétét azonban a 37/2004. (IV.26.) ESzCsM sz. rendelet 10. § (3) bekezdése szerint az OÉTI felé igazolnia kellett volna, amely a szakértői vélemény szerint egyik termék esetében sem történt meg. Ezt az igazolást nyilvánvalóan nem helyettesítheti egy termékről készült fotó, amelyen a németországi engedély száma látható. Az eljárás alá vont elmulasztotta a fogyasztókat tájékoztatni arról, hogy a termékei nem rendelkeznek magyarországi forgalombahozatali engedéllyel, illetve, ami ezzel jelen esetben egyenértékű, nem igazolta az OÉTI-nak az esetleges külföldön megkapott engedélyek meglétét. Ez a magatartása ugyancsak alkalmas a fogyasztók megtévesztésére a Tpv. 8. § (2) bekezdése a), illetve b) pontja alapján.
- 51) Az OÉTI szerint a „Veszélyes Összetevők a testápolószerekben” szórólapon, illetve a vállalkozás internetes honlapjának „Mindennapi mérgeink a fürdőszobában” megnevezésű elemében szereplő állítások nem felelnek meg a valóságnak, mert kozmetikumokban súlyos mérgezést, biológiai elváltozásokat, daganatot okozó, anyag a világszerte érvényes egészségügyi szabályozás értelmében legálisan nem fordulhat elő. A szórólapon felsorolt anyagok esetleges káros hatásainak kiemelése, túlhangsúlyozása a fogyasztóban azt a hamis látszatot keltheti, hogy minden olyan termék, amelyben egy vagy több itt felsorolt anyag előfordul súlyosan veszélyezteti a fogyasztó egészségét, ellenben az általa forgalmazott termékek, mivel ezek egyikét sem tartalmazzák, nem. A szakértői vélemény alapján nem az vonható kétségbe, hogy ezen anyagoknak, itt nem említett összetételben, mennyiségben, formában, stb. lehetnek egészségkárosító hatásai, hanem az, hogy az itt felsorolt anyagok bármelyikét tartalmazó jogszerűen forgalmazott kozmetikumoknak súlyosan egészségkárosító hatás tulajdonítható. Márpedig az eljárás alá vont itt említett tájékoztatása ezt a hamis látszatot kelti és erősíti a fogyasztóban a Neways termékek kelendőségének javítása érdekében. Ez a magatartása ugyancsak alkalmas a fogyasztók megtévesztésére a Tpv. 8. § (2) bekezdése a) pontja alapján.

- 52) Nem fogadható el az eljárás alá vont azon védekezése, hogy ő maga nem végzi a termékek forgalmazását az alábbiak miatt. Az eljárás alá vont vállalkozás a Neways termékeit népszerűsíti az általa szervezett rendezvényeken, honlapján, a németországi leányvállalat által rendelkezésére bocsátott tájékoztató és oktatóanyagok (Termékkatalógus, CD-k és egyéb szórólapok) magyar nyelvű fordításával és értékesítésével. Részt vesz az értékesítési rendszer magyarországi kialakításában. Honlapján webáruházat működtet, ezen keresztül regisztráltathatják magukat és adhatják le megrendeléseiket az értékesítési hálózat tagjai. Mindezen tevékenységek szervesen hozzátartoznak a forgalmazáshoz, különösen a "multi-level-marketing" típusú forgalmazási rendszerek esetében. Az eljárás alá vont feladata a termékekkel kapcsolatos tájékoztatás, amely jelen eljárás tárgya. Ezért nincs relevanciája annak, hogy ő maga közvetlenül nem szállít termékeket a fogyasztóknak, a weboldalának felhasználása révén leadott megrendelések után külön jutalékot nem kap. Mindezek alapján megállapítható, hogy a Neways termékek magyarországi forgalmazásával kapcsolatos tájékoztatásért az eljárás alá vont tartozik versenyjogi felelősséggel.
- 53) Nem megalapozott az eljárás alá vont azon hivatkozása sem, amely az Európai Közösségen belüli áruforgalom szabadságával kapcsolatos. Jelen eljárásnak ugyanis nem tárgya a Neways termékek forgalmazása, amelyet egyébként láthatóan minden különösebb nehézség nélkül folytat 2005. novemberétől. A jelen eljárás tárgya a termékek magyarországi forgalmazásával kapcsolatos tájékoztatás, amelynek vizsgálatára viszont a GVH-nak a Tptv. alapján hatásköre van.
- 54) Nem állapítható meg versenyjogsértés azzal összefüggésben, hogy az eljárás alá vont közreműködésével forgalomba hozott termékek csomagolásán magyar nyelvű pótcímke vagy tájékoztatás nem található.

IX.

A jogsértés szankciói

- 55) A Versenytanács az eljárás alá vont elmarasztalása mellett, figyelemmel a Tptv. 78. § (1) bekezdésében foglaltakra, nem szabott ki bírságot, tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont 2005. évi nettó árbevételének 10 százaléka csak a jogsértés súlyával arányban nem lévő, csekély összegű bírságot engedne meg.
- 56) Eltiltja viszont a jogsértés további folytatásától, amely azt jelenti, hogy az internetes honlapon, illetve a termékkatalógusban a továbbiakban a 19) a) pontban felsorolt termékkel kapcsolatban nem közölhet gyógyhatást vagy egészségmegőrző hatást. E rendelkezés végrehajtása gyakorlatban azt jelenti, hogy az eljárás alá vontnak a határozat közlésétől kezdődően le kell vennie az Internetes honlapjáról minden olyan tájékoztató anyagot, amely jelen határozat indoklása szerint a fogyasztók megtévesztésére alkalmas információkat tartalmaz, azonnal fel kell hagynia a megtévesztő információkat tartalmazó termékkatalógus és a szórólapok terjesztésével.
- 57) A Versenytanács szükségesnek látja továbbá azt is, hogy elsősorban a már meglévő rendszeres fogyasztói számára az eljárás alá vont helyreigazító nyilatkozatot tegyen közzé az internetes honlapján a rendelkezés szerint. Amennyiben valamely étrend-, táplálék-, vagy termékkiegészítő magyar hatóság előtti engedélyezése megtörténik,

vagy a másik EK-beli országban megkapott forgalombahozatali engedély az OETI-nél időközben igazolta, annak dátumát is közölheti az adott termékkel kapcsolatban.

58) A Versenytanács felhívja a figyelmet, hogy a Tpv. 76. § (1) bekezdés c) pontja szerint a vizsgáló a határozatban foglalt kötelezettség teljesítése tárgyában utóvizsgálatot köteles tartani, amelynek során ellenőrizheti a határozat kötelezettséget nem tartalmazó részének teljesítését.

59) Jelen határozatát az ügyfél kérésére, a Tpv. 74. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozta meg.

60) A határozat elleni jogorvoslat lehetőségét a Tpv. 83. § (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2006. július 31.